

Майстер - клас

«Розвиток пізнавальної активності учнів засобами інтерактивних технологій»

Вчительська праця –це щоденна

творчість і мистецтво

В.О.Сухомлинський

Мета: популяризувати досвід роботи з теми «Розвиток пізнавального інтересу у загальній структурі навчальної діяльності учнів молодшого шкільного віку»; ознайомити з методами і засобами навчання для реалізації змісту уроку та намічених на уроці навчально – виховних завдань.

Завдання:

- ☒Провести аналіз щодо нових освітніх методик;
- ☒Організувати професійне самовдосконалення та самоосвіту;
- ☒Формувати вміння командної взаємодії.

Ключове поняття:технології.

Глосарій:технології; педагогічні інноваційні технології; компетенція; компетентність; професійна компетентність педагога.

ХІД МАЙСТЕР – КЛАСУ

(слайди 1 – 2)

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ЕТАП

ВПРАВА «КОЛЬОРИ» (слайд 3)

Мета: підготувати учасників до успішної діяльності; створити комфортну атмосферу, гарний настрій; сприяти згуртованості групи.

Обладнання: картки - смайлики різного кольору: червоний, жовтий, синій.

Хід вправи:

Всі учасники вибирають картку певного кольору.

Тьютор:

- Коли ви заходили, то кожен з вас обрав картку певного кольору. Психологи доводять, що **червоний колір** означає оптимізм, гарний настрій; **жовтий колір** – пізнання істини; **синій колір** - душевний підйом. З таким настроєм ви сьогодні прийшли на тренінг.

Але картки нам також допоможуть об'єднатися у групи для подальшої роботи (об'єднання у групи учасників тренінгу)

ВПРАВА «ОЧІКУВАННЯ» (слайд 4)

Мета: сприяти формуванню побажань учасників щодо участі їх у тренінгу; формувати їх професійні прагнення.

Обладнання: кленові листочки 3-х кольорів

Хід вправи: написані незакінчені речення: «Від тренінгу я очікую... », «Від себе я очікую... ».

Кожен учасник зачитує вголос свої очікування та наклеює «клен»

II. ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДОСВІДУ РОБОТИ

Вправа «Методична скарбниця»

Мета: популяризувати досвід роботи вчителя.

Обладнання: презентація досвіду роботи з теми «Розвиток пізнавального інтересу у загальній структурі навчальної діяльності учнів молодшого шкільного віку»

Хід вправи:

Тьютор: **(слайд 5)**

Тема нашого тренінгу «**Розвиток пізнавальної активності учнів засобами інтерактивних технологій**»

Моя ідея полягає в тому, щоб використовуючи методикау навчання в початкових класах, забезпечити значущість пізнавального інтересу у загальній структурі навчальної діяльності, а також діяльність у формуванні та розвитку компетентностей учнів для реалізації їх потенціалу та успішної навчальної діяльності в подальшому.

Перед нами постає питання: « Без чого не може існувати сучасна школа?» Це, звичайно, без високо кваліфікованих вчителів, доброї матеріально - технічної бази, учнів та сучасних методів та форм навчання.

В.О. Сухомлинський казав: «Школа повинна бути місцем, де кожна дитина має бути прийнятою такою, якою вона є: зі своїми почуттями, думками, проблемами, навіть невміннями і невдачами. Успіх у навчанні-єдине джерело внутрішніх сил дитини, що народжує енергію для подолання труднощів, бажання вчитися».

Тема мого досвіду співзвучна проблемі реформування сучасної освіти: формування самостійної, ініціативної, вдумливої особистості через впровадження активних форм і методів навчання, серед яких провідне місце займає розвиток пізнавального інтересу учнів.

Потенціал продуктивних методик і технологій є дуже високим і реалізація його впливає на досягнення такого результату навчання як компетентність.

Компетентність – це інтегрований результат опанування змісту загальної середньої освіти, що виявляється в готовності учня використовувати засвоєні знання, уміння, навички, а також способи діяльності у конкретних життєвих ситуаціях для розв'язання практичних і теоретичних завдань.

Життєві компетентності школярів: пізнавальна, комунікативна, соціальна, полікультурна, інформаційна, компетентність саморозвитку і самоосвіти, ставлення до свого здоров'я.

(слайд 6)

Сучасний урок вже не можна уявити собі без новітніх технологій. Зовсім звичними на уроках стали прийоми інтерактивного навчання, оскільки вони передбачають створення такого навчального середовища, в якому теоретичні та практичні знання засвоюються одночасно, що дає змогу учням формувати світогляд, розвивати логічне і критичне мислення, зв'язне мовлення, індивідуальні можливості.

На уроках я дотримуюсь таких правил:

1. Виконання вчителем ролі консультанта.

2. Надання дітям ініціативи у пізнавальній діяльності; заохочення самостійності.
3. Ставити перед учнями такі завдання, з якими вони впораються.
4. Створення емоційно стимулюючого навчального середовища.
5. Здійснення навчально-виховного процесу в атмосфері взаємодії, емоційної співдружності.
6. Створення можливостей для максимальної самореалізації кожного учня.
7. Поступове часткове заміщення вчителя учнями – консультантами.

Мета інтерактивного навчання – створювання комфортних умов навчання, при яких учень відчуває свою успішність, свою інтелектуальну досконалість, що робить продуктивним сам освітній процес.

Суть інтерактивного навчання полягає у тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учнів. Це базується на співпраці, взаємонавчанні: вчитель – учень, учень – учень. При цьому вчитель і учень – рівноправні, рівнозначні суб'єкти навчання.

Технологія досвіду сприяє рішення наступних проблем:

- підвищення ефективності уроку, як основної одиниці навчально-виховної діяльності;
- створення на уроках умов для отримання почуття радості і задоволення від навчання та бажання вчитися;
- особистісна спрямованість навчання і виховання;
- активізація навчальної діяльності учнів на уроках;
- розвиток пізнавальних здібностей учнів.

Реалізація педагогічних технологій дозволяє підвищити якість педагогічного процесу, рівень навчальних досягнень, забезпечує комфортність, емоційну задоволеність.

(слайд 7)

Для ефективного застосування інтерактивних методів, вчитель має ретельно планувати свою роботу:

- використовувати методи, адекватні вікові учнів, їхньому досвідові роботи з інтерактивними методами;
- дати завдання учням для попередньої підготовки: прочитати, обміркувати, виконати самостійні підготовчі завдання;
- дібрати для заняття таку інтерактивну вправу, яка давала б учням “ключ” до засвоєння теми;
- упродовж інтерактивної вправи дати учням час обміркувати завдання, щоб вони сприйняли його серйозно, а не виконували механічно;
- враховувати темп роботи кожного учня і його здібності;
- на одному занятті використовувати один—два (максимум) інтерактивних методи;
- провести неквапливе обговорення за підсумками виконання інтерактивної вправи, у тому числі актуалізуючи раніше вивчений матеріал.

Розкриваючи проблему «Розвиток пізнавального інтересу у загальній структурі навчальної діяльності учнів молодшого шкільного віку», **стараюсь ставити перед учнями таку мету, яка б викликала захоплення.**

(слайд 8)

МЕТОДИКА “ОДЯГАЄМО КАПЕЛЮХИ МУДРЕЦІВ”

НА СТАДІЇ ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ, МЕТИ І ЗАВДАНЬ УРОКУ

Графічний спосіб організації учбового матеріалу. Малюнок форма, зміст якої в тому що в середини аркуша або дошки записується основне слово (ідея, тема), а по боки від нього фіксується інформація, якимось чином з ним пов’язана. У центрі тема, довкола неї – великі змістовні одиниці, поєднуємо їх прямими лініями з темою.

(слайд 9)

МЕТОДИКА “ОДЯГАЄМО КАПЕЛЮХИ МУДРЕЦІВ”

НА СТАДІЇ ПІДСУМКІВ РОБОТИ

Підбиття підсумків – це дуже важливий етап уроку. Саме тут з’ясовують зміст зробленого; установлюють зв’язок між тим, що вже відомо, і тим, що знадобиться дітям у майбутньому.

Функції підсумкової інтерактивної вправи:

- з'ясувати зміст опрацьованого;
- порівняти реальні результати з очікуваними;
- зробити висновки;
- закріпити чи відкоригувати засвоєння;
- окреслити нові теми для обмірковування;
- установити зв'язок між тим, що потрібно засвоїти, навчитися у майбутньому;
- скласти план подальших дій.

Найважливіша функція висновків – це повернення до результатів навчання і можливість переконатися, що учні їх досягли.

Стадії підсумкового етапу уроку:

1. Установлення фактів (що відбулося?);
2. Аналіз причин (чому відбулося?);
3. Планування дій (що робити далі?).

На першій стадії – використовую відкриті запитання (Як? Чому? Що?); виражаю почуття, говорю про зроблене, а не про те, що могло бути зроблене.

На другій стадії - запитую про причини (Чому? Як? Хто?); заглиблююся у відповіді (Чому цього немає? Що було б, якби ...?); шукаю альтернативні теорії (Чи є інша можливість?); добираю інші приклади (Де ще відбувалося щось подібне?).

На третій стадії – домагаюся, щоб учні взяли на себе зобов'язання щодо подальших дій.

САМООЦІНКА РОБОТИ НА УРОЦІ

1. Дана тема мені зрозуміла...
2. Я знаю, як...
3. Я вмію...
4. У мене вийшло...
5. Я зрозумів помилку...
6. Я задоволений своєю роботою...

ПРАЦЮЮЧИ В ГРУПІ, Я ОЦІНЮЮ СВОЮ РОБОТУ

1. Я намагався зрозуміти всі думки, які висловлювалися в класі.
2. Якщо мені подобалася якась думка, я говорив про це.
3. Я пропонував свої ідеї і розповідав усе, що я знаю з даної проблеми.
4. Я брав участь у обговоренні і не перебивав інших.
5. Я записував усі думки.
6. Я зробив підсумок роботи групи.
7. Я презентував іншим роботу групи.
8. Я був добрим партнером у групі.
9. Я задоволений своєю роботою в групі

(слайд 10)

По роботі над проблемою «Використання інтерактивних технологій з метою розвитку творчої особистості» для **вчителів І ступеня навчання** рекомендую використовувати:

- створення вчителем на кожному уроці комфортного, творчого мікроклімату для всіх суб'єктів навчально-виховного процесу;
- знання індивідуальних особливостей учнів, їх вдосконалення і розвиток;
- вчитель не повинен нав'язувати свою думку, утримуватись стереотипів;
- застосування в роботі інтерактивних методів навчання, розвивальні вправи на розвиток творчих здібностей, дидактичні ігри;
- заохочування і підтримування самостійності, старанності;
- систематизування дитячих творчих робіт у тематичні збірки, проводити презентації творчих особистостей.

ІІІ. ПРАКТИЧНА РОБОТА **11)**

(слайд

Вправа «Рекламна карусель»

Мета: надати можливість учасникам узагальнити опорні знання з теми, обмінятися досвідом роботи.

Обладнання: надруковані картки з описом сучасних технологій навчання.

Хід вправи:

Тьютор:

- Пропоную учасникам обрати картку та прорекламувати *методи і прийоми*, які Ви використовуєте у своїй роботі з метою розвитку пізнавальної активності учнів.

КАРТКА 1 МЕТОД «МОЗКОВИЙ ШТУРМ»

Це ефективний метод колективного обговорення, пошуку рішень, що спонукає учасників проявляти свою увагу і творчість. Його досягають шляхом вільного висловлювання думок усіх учасників. Він допомагає знаходити кілька рішень з конкретної теми.

Учитель на уроці називає тему дискусії та запрошує взяти участь в її обговоренні.

Правила проведення:

1. Всі учасники методу пропонують ідеї щодо розв'язання висунутої проблеми.
2. Учень записує на дошці всі ідеї, що запропоновано.
3. Коли група вважає кількість поданих ідей достатньою, то припиняють їх подання.
4. Після збору ідей, їх групують, аналізують, розвивають групою.
5. Обирають тих, хто допоможуть розв'язати поставлену проблему.

Правила поведінки:

1. Намагатися зібрати якомога більше ідей щодо розв'язання поставленої проблеми.
2. Примусити працювати свою увагу: не відкидати жодну ідею тільки тому, що вона суперечить загальноприйнятій думці.
3. Подавати будь – яку кількість ідей або розвивати ідеї інших учасників.
4. Заборонено обговорювати, критикувати висловлювання інших і намагатися оцінювати запропоновані ідеї.

КАРТКА 2 МЕТОД «ЗАЙМИ ПОЗИЦІЮ»

Цей метод допомагає проводити дискусію зі спірної теми. Надає можливість висловитися кожному, продемонструвати різні думки з теми, обґрунтувати свою позицію або пристати на іншу

позицію в будь – який час, якщо вас переконали, та назвати переконливі аргументи.

Правила проведення:

- 1. Учитель називає тему та пропонує висловити свою думку з досліджуваної теми.**
2. Учні потрібно стати біля того плаката, що збігається з його точкою зору.
3. Учень готується обґрунтувати свою позицію.
4. Якщо після обговорення дискусійного питання учень змінив свою точку зору, то може перейти до іншого плаката і пояснити причину свого переходу, а також назвати найбільш переконливу ідею або аргумент протилежної сторони.

КАРТКА 3

МЕТОД «ПРЕС»

Метод «Прес» використовують у випадках, коли виникають спірні думки з певної проблеми і потрібно зайняти чітко визначену позицію із проблеми, що обговорюється. Метод надає можливість навчитися висловлювати свою думку з дискусійного питання аргументовано, в чіткій і стислій формі.

Структура та етапи:

1. Позиція. «Я вважаю, що ...» (висловити свою думку; пояснити, у чому полягає ваша точка зору).
2. Обґрунтування. «... тому, що ...» (навести причину появи цієї думки тобто те, на чому ґрунтуються докази на підтримку своєї позиції).
3. Приклад. «Наприклад ...» (навести факти, що демонструють докази, адже підсилять позицію).
4. Висновки. «Отже (тому), я вважаю ...» (узагальнити свою думку; зробити висновок про те, що необхідно робити. Це заклик пристати на вашу думку)

Захищаючи свою позицію слід намагатися дотримуватися структури методу «Прес».

КАРТКА 4

МЕТОД «МІКРОФОН»

Метод «Мікрофон» надає можливість кожному висловитися швидко по черзі, відповідаючи на запитання або висловлюючи свою думку чи позицію.

Правила проведення:

1. Говорити має тільки той, хто тримає «символічний» мікрофон.
2. Відповіді не коментують і не оцінюють.
3. Коли хтось висловлюється, решта не можуть говорити або вигукувати з місця.

КАРТКА 5

МЕТОД «ПІДКАЗКА»

Вчитель пропонує учням коротку інформацію про тему, свого роду підказку, яка допоможе учням здогадатися про підє мова на уроці, викличе у них зацікавленість, бажання вивчати цю тему. Це може бути текст закону, лист, оголошення, відео- або аудіофрагмент, вірш, фото тощо.

КАРТКА 6

МЕТОД «КОШИК ІДЕЙ»

Учням задається питання, що їм відомо з вказаної теми. На початковому етапі ця робота індивідуальна (1-2хв.). Потім діти обмінюються інформацією в парах або групах. Далі кожна група по колу називає факти, імена, події не повторюючись – складається список ідей. Усі свідчення записуються вчителем на дошці без коментарів, навіть якщо вони хибні. За ходом заняття ці факти будуть складатися у логічний ланцюжок.

КАРТКА 7

МЕТОД «ДОШКА ЗАПИТАНЬ»

Вчитель вивіщує великий аркуш паперу на видному місці в класі, де учні можуть записувати запитання, які виникають у ході обговорень під час уроків. Мета полягає в тому, щоб учні могли записати будь-які свої запитання, що виникають у них, коли вони беруть участь в обговоренні, читають щось самостійно за власним вибором чи дорученням вчителя, виконують інші завдання. Складений учнями перелік запитань може стати матеріалом на уроці узагальнення й систематизації знань.

У цьому переліку вчитель може знайти цікаві варіанти ключових та тематичних питань, які він зможе використати при вивченні цієї теми наступного навчального року.

КАРТКА 8

МЕТОД «РЮКЗАК»

Він дає можливість залучити кожного учня класу до роботи на цьому етапі. Він полягає в тому, що кожен з учнів стисло записує на папері відповідь на запитання «Які з тих знань, умінь, способів дій, що отримали на уроці, вони візьмуть із собою для використання на інших уроках, у житті, для виконання домашнього завдання, тематичного оцінювання тощо?» Папірці з відповідями складають у рюкзак (справжній чи уявний). Вибірково знайомляться з відповідями.

КАРТКА 9

МЕТОД «ТОНКІ ТА ТОВСТІ ЗАПИТАННЯ»

«Тонким» вважається таке запитання, на яке можна дати точну, коротку відповідь, а «товсте» запитання потребує роздумів та розгорнутої відповіді.

Цей прийом можна використовувати з іншими: запитальні слова, мозковий штурм, читання з зупинками.

Формувати вміння краще починати з «тонких» запитань, адже дітям їх легше придумувати. З природознавства це можуть бути запитання, відповідями на які можуть бути слова «так», «ні», терміни, географічні назви, назва предмету або явища. На підставі «тонких» запитань учні вчаться складати «товсті».

КАРТКА 10

МЕТОД «БОРТОВІ ЖУРНАЛИ»

Учні під час вивчення теми записують свої думки на наступні питання

Що мені відомо з цієї теми?	Що нового узнав з тексту?

Зустрівши у тексті ключові моменти, учні заносять їх до свого бортового журналу

КАРТКА 11

МЕТОД «КЛЮЧОВІ ФРАЗИ»

Вчитель пропонує учням набір ключових фраз до нової теми.

Учні отримують завдання: попрацювати в парах та скласти зв'язаний текст із запропонованих фраз. Ця робота займає декілька хвилин. Потім кожна пара пропонує свій варіант.

КАРТКА 12

МЕТОД - ГРА «РЕКЛАМА НА ТЕЛЕКАНАЛІ»

Робота в групах. Кожна група вибирає картку, де вказана тема реклами.

(Ми – пішоходи. Моя Батьківщина. Моя родина. Моя школа.)

КАРТКА 13

МЕТОД «КЛЮЧОВИЙ МОМЕНТ»

Тест – перевірка знань (тестування)

КАРТКА 14

МЕТОД «ДЕРЕВО РІШЕНЬ»

Проблема “Ознаки живого організму”. Рішення - дихання, живлення, розмноження, народження, ріст, смерть тощо.

Проблема “Умови існування живого організму”. Рішення – світло, тепло, повітря, вода, їжа, земля тощо.

IV. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

Рефлексивна вправа «Мікрофон»

Мета: висловити оцінку учасників щодо участі їх у тренінгу; виявити рівень їх професійної майстерності.

Обладнання: мікрофон, картки з висловлюваннями

Хід вправи:

Тьютор пропонує провести рефлексивну вправу “Мікрофон”, в ході якої слухачі майстер-класу висловлюють свою оцінку відвіданого тренінгу, свої професійні наміри:

“Я сьогодні зрозумів...”;

“Я мав змогу ознайомитись з досвідом...”;

“Я мав можливість порівняти...”;

“Я дізнався ...”;

“Я засвоїв...”;

“Я спробую використати (запровадити) ...”;

“Використання ідей освоєного досвіду дозволяє ...” та ін.

Вправа «Побажання»

Мета: висловити побажання щодо участі їх у тренінгу;

Обладнання: картки з назвою вправи

Хід вправи:

Тьютор пропонує провести вправу “Побажання”, в ході якої учасники на картках висловлюють свої побажання.